

Vergaderjaar 2021–2022

33 529

Gaswinning

Nr. 1057

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2022

Hierbij stuur ik uw Kamer de voortgangsrapportage van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toe over de versterking en de afbouw van de gaswinning '21–'22 en geef ik een reactie daarop.

SodM-rapportage voortgang versterking

Op 23 juni jl. heeft SodM de rapportage Voortgang van de versterkingsopgave en de afbouw van de gaswinning ('21–'22) gepubliceerd (bijlage 1). SodM concludeert dat de afbouw van de gaswinning voortvarend gaat. Ondanks de lichte verhoging ten opzichte van de geplande hoeveelheid voor het gasjaar 2021/2022, wordt de gaswinning nog steeds sneller afgebouwd dan in 2018 en 2019 werd aangekondigd. De veiligheid van gebouwen is de afgelopen jaren verbeterd door de afgebouwde gaswinning en de afgenomen seismische dreiging. Tegelijkertijd concludeert SodM dat de versterkingsopgave nog niet snel genoeg verloopt, gebouwen kunnen nog steeds bouwkundige schade oplopen en ook gebouwen die versterkt zijn of waarvan schade is hersteld kunnen nog steeds nieuwe schade oplopen. Ten gevolge van deze situatie is de gezondheidsschade het afgelopen jaar toegenomen. Verder concludeert SodM dat met het huidige tempo van de versterking de doelstelling om in 2028 de versterkingsopgave af te ronden niet wordt gehaald. SodM oordeelt positief over het meerjarenversterkingsplan (MJVP), de voortgang in de fase van opname en beoordeling en de dorpenaanpak. In deze dorpenaanpak ziet SodM elementen terug van de crisisaanpak die SodM in eerdere jaren heeft geadviseerd.

Afbouw van de gaswinning

SodM beschrijft in de voortgangsrapportage dat het aantal bevingen in het Groningen-gasveld afneemt, maar dat er toch meer bevingen zijn dan de jaarlijkse verwachting die uit de modellen volgt. SodM stelt dat er geen sprake is van een statistisch significante afwijking tussen het aantal

waargenomen bevingen en de verwachting aangezien het aantal bevingen binnen de onzekerheidsbandbreedte zit. Toch heeft SodM zorgen over de voorspellende waarde van het model. Om die reden heeft SodM NAM verzocht nader onderzoek te verrichten naar het seismologisch model. Als de opzet van dat onderzoek daartoe aanleiding geeft zal TNO vragen om, in het kader van de publieke seismische dreigings- en risicoanalyse die zij uitvoeren, een bijdrage te leveren aan dit onderzoek. Uw Kamer wordt geïnformeerd zodra er resultaten bekend zijn.

Voortgang van de versterking

SodM constateert dat er goede voortgang zit in de fasen opname en beoordeling. Hieruit blijkt dat de inzet die door NCG is gepleegd om het beoordelingsproces op peil te krijgen en de invoering van de typologie-aanpak zijn vruchten afwerpt. De NCG verwacht de opnames en beoordelingen in 2023 af te kunnen ronden. Dit is een belangrijke mijlpaal, omdat hierdoor alle bewoners duidelijkheid hebben over de veiligheid van hun woning en de eventuele noodzaak tot versterking. Door de afronding van het opname- en beoordelingsproces verschuift de nadruk van de versterkingsoperatie naar planvorming en uitvoering. SodM constateert terecht dat de doorstroming van adressen vanuit de fase planvorming naar de fase van de uitvoering onvoldoende is. De komende tijd gebruik ik om ook in deze fase versnelling te realiseren. De ambitie om de versterkingsoperatie in 2028 af te ronden is nog steeds de doelstelling. Om deze doelstelling te realiseren moet er nog veel gebeuren. De voortgangsrapportage laat zien dat de implementatie van het meerjarenversterkingsplan (MJVP) helpt in de planning en daarmee concretisering van de benodigde versnelling. De kennis en ervaring die ik opdoe met de dorpenaanpak zet ik in om verdere versnelling van de totale versterkingsoperatie mogelijk te maken.

Aanpak en aansturing

Ik ben blij dat SodM het MJVP en de dorpenaanpak als positieve ontwikkelingen bestempelt. SodM beveelt aan om een einddatum voor de dorpenaanpak vast te stellen. Deze aanbeveling bespreek ik met de bewoners, de NCG en de gemeente Eemsdelta in het kader van de uitvoeringsplanning voor de dorpenaanpak, die deze zomer wordt gemaakt. Bewoners krijgen hierdoor meer perspectief en zekerheid over hun toekomst. Ten aanzien van de aanbeveling van SodM om bij de dorpenaanpak de rollen en verantwoordelijkheden vooraf duidelijk af te bakenen kan ik melden dat ik dit knelpunt ook hebesignaleerd. Om te voorkomen dat discussies en onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheid tot vertraging leiden heb ik Bernard Wientjes als verbinder aangesteld. Bernard Wientjes krijgt het benodigde mandaat om knelpunten te doorbreken, problemen op te lossen en toe te zien op een algehele versnelling van de dorpenaanpak.

Gezondheid

Het welzijn, niet alleen fysiek maar ook psychisch, van de bewoners wordt door SodM als een punt van zorg genoemd. Dit baart mij ook zorgen. Het is de opdracht van het kabinet dat niet alleen alle geleden schade wordt vergoed, maar ook om (toekomstig) leed bij volwassenen en hun kinderen door de afhandeling van de schade en de versterkings-operatie zoveel mogelijk te voorkomen. Dat begint met de definitieve beëindiging van de gaswinning. Het kabinetstandpunt is om hier in 2023 of 2024 toe over te gaan.

Om de sociaal-emotionele ontwikkelingen te monitoren financier ik langjarig onderzoek van de RUG. Daarnaast is in de bestuurlijke afspraken van november 2020 extra geld uitgetrokken voor sociaal-emotionele ondersteuning (€ 10 mln. voor 5 jaar). De gemeenten hebben daarvan veelal aardbevingscoaches ingesteld die mensen begeleiden of doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp. Aardbevingscoaches komen bij gezinnen thuis, soms ook op advies van versterkingsdeskundigen. Ook wordt als sinds 2018 de organisatie Geestelijke Verzorging Aardbevingsgebied (GVA) gefinancierd. Deze organisatie gaat op locatie (bijvoorbeeld op markten, festivals, voorlichtingsbijeenkomsten) in gesprek met Groningers over de impact van de aardbevingsproblematiek op hun welbevinden.

Ik zal dit najaar komen met een aantal voorstellen rondom de mentale gezondheid, zowel van kinderen als volwassenen¹. In het bijzonder zal ik ingaan op de gevolgen die veel bewoners ervaren door de aandacht voor de Parlementaire enquête aardgaswinning Groningen. Het is belangrijk dat zij hun verhaal kwijt kunnen, dat ze worden gehoord en dat er aandacht is voor heling en herstel van vertrouwen. Dit laat overigens onverlet dat ik daarnaast inzet op het versnellen van de versterkingsoperatie, vlotte afhandeling van schade, het ontzorgen van bewoners en het terugdringen van moeilijk uitlegbare verschillen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief

¹ Zie ook mijn brief over de mentale gevolgen voor kinderen, Kamerstuk 33 529, nr. 1030.